

Opvang van asielkatten bij gastgezinnen met een huiskat

Stressvol voor de kat?

Veel Nederlandse asielen werken met gastgezinnen waar asielkatten, waaronder kittens, tijdelijk worden opgevangen. Dit zijn vooral zwangere poezen, poezen die al een nestje hebben of een nestje kittens zonder moederpoes. Sommige katten zijn wild of verwilderd. Een belangrijke reden om deze asielkatten bij gastgezinnen op te vangen is het feit dat de socialisatie van kittens beter in een thuissituatie kan plaatsvinden dan in een asiel. Veel gastgezinnen hebben zelf ook een of meerdere huiskat(ten). Het is de vraag of de tijdelijke opvang van asielkatten bij gastgezinnen met een huiskat, niet te veel stress oplevert voor alle katten.

Wanneer katten in nieuwe of bedreigende situaties terecht komen die een hevige spanning en/of angst veroorzaken, ervaren zij stress. Wanneer we spreken over stress, maken we vaak onderscheid tussen acute stress en chronische stress. Bij acute stress raakt de kat in een staat van hevige opwinding of spanning die allerlei fysieke veranderingen met zich meebrengt. Zo gaat de hartslag omhoog en neemt de hoeveelheid adrenaline toe. Het kattenlijf staat op scherp: wordt het vechten of vluchten? Zodra de dreiging voorbij is, komt het dier weer tot rust. Deze acute stress helpt het dier te overleven door snel en alert te reageren. Wanneer de stressvolle situatie langdurig aanhoudt, en het dier continu of vaak spanning en angst ervaart, blijft het kattenlijf in een continue staat van paraatheid. Het dier ervaart chronische stress en dit is niet gezond. Het dier raakt uitgeput, het afweersysteem vermindert en de kat kan sneller ziek worden. Chronische stress kan gedragsveranderingen tot gevolg hebben zoals het terugtrekken op een stille plek en veel slapen.

Stress bij asielkatten

Asielkatten gaan over het algemeen een stressvolle periode door. De situatie in het asiel is nieuw en spannend of beangstigend. De dieren zijn soms met vangkooien gevangen en mogelijk gescheiden van moeder of

nestgenoten. Het is belangrijk om de stress voor deze dieren zo snel mogelijk omlaag te brengen. Opvang in een rustiger omgeving zoals een gastgezin kan hieraan zeker bijdragen. Minder katten en blaffende honden, minder wisseling in verzorgers, minder verplaatsingen en meer rust en stabiliteit. In een gastgezin kan er meer aandacht gegeven worden aan de katten. De gastgezinnen hebben zelf vaak ook huiskatten. Dus de opvang daar in huis kan enige stress opleveren voor de asielkatten. Zeker wanneer de asielkatten bij de huiskatten geïntroduceerd worden.

De opvang in het gastgezin

Om te beginnen is het belangrijk de dieren tot rust te laten komen. Zij moeten zich veilig en beschermd voelen. Dit kan het beste door ze op een aparte kamer op te vangen. Zeker wanneer er huiskatten aanwezig zijn. Een moederpoes met kittens moet zich niet bedreigd voelen door vreemde katten die haar kittens aan kunnen vallen. Deze moederpoezen zijn beschermend naar hun kittens toe en kunnen zelf ook sneller agressie inzetten naar vreemde katten. Na een paar dagen zijn de asieldieren meestal tot rust gekomen. Bij verwilderde katten duurt dit langer. Verwilde kittens kunnen in een aparte bench, afgedekt met doeken, tot rust komen en wennen aan menselijke benaderingen. Wanneer de stress is afgenomen, is dat goed merkbaar. De katten gaan beter eten en drinken, gaan

meer op onderzoek uit en beginnen meer te spelen. In het kader van de socialisatie van kittens is het van belang dat zij ook andere ruimten gaan verkennen en wennen aan de geluiden en voorwerpen in huis (zoals een stofzuiger, wasmachine, televisie). Dit betekent dat zij verder in het territorium van de eigen huiskat gaan doordringen.

De introductie bij de eigen huiskat

Wanneer de asielkatten in contact gaan komen met de eigen huiskat, kijk dan goed of er stress ontstaat bij de asieldieren. Dit is ook afhankelijk van de manier waarop de eigen huiskat op de nieuwkomers reageert. Territoriaal gedrag van de huiskat, op basis van eerdere ervaringen, kan een belangrijke reden zijn om niet als gastgezin te werken. Ter voorkoming van stress bij de eigen huiskat maar ook de asielkatten. Bouw het contact rustig op door geuren uit te wisselen en een gemeenschappelijk territorium te creëren waar de katten afwisselend komen, bijvoorbeeld op de overloop. Een andere mogelijkheid is het gebruik van een hordeur tussen opvangkamer en de ruimte waar de huiskat komt. Zet deze deur gedurende korte periode op een kier en breid de tijd dat de deur open is, langzaam uit. Op die manier kun je kijken hoe de dieren op elkaar reageren en of het verantwoord is de huiskat en de asielkatten nader met elkaar in contact te brengen. Over het algemeen lopen vooral de kittens onbezonnen op de

Anneke van den Burg

Anneke van den Burg is werkzaam als Tinley-gedragstherapeut voor dieren. Ze schrijft artikelen over kattengedrag gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en ervaringen uit de gedragspraktijk.

Tinley
gedragstherapie
voor dieren

Neem voor meer informatie contact op met Tinley Gedragstherapie voor Dieren op www.tinleygedragstherapie.nl of telefonisch via 0900-2020653.

huiskat af en zullen zij contact willen maken. Als de huiskat hier goed op reageert, is het prima om de katten langzamerhand meer tijd met elkaar te laten doorbrengen. **Houdt** daar echter wel toezicht op. Drukke en speelse kittens kunnen een huiskat ook irriteren.

Stress voor de huiskatten in de gastgezinnen?

Voor de asielkatten is de opvang bij gastgezinnen een goed alternatief voor de opvang in het asiel. Maar is het voor de huiskat in het gastgezin ook een goed alternatief? Het is immers niet de bedoeling dat de eigen huiskat veel stress ervaart. Als gastgezin, met twee eigen katten in huis, heb ik diverse keren asielkatten opgevangen en verschillende (stress)reacties bij mijn eigen katten gezien. Daarom ontstond enige jaren geleden het idee om een onderzoek te doen naar stress bij huiskatten in gastgezinnen. Aan het onderzoek hebben 10 gastgezinnen met 24 huiskatten deelgenomen. Bij het onderzoek onder de huiskatten in gastgezinnen is naar drie soorten gedragingen gekeken. Namelijk markeren (aanwrijven tegen mensen/objecten, sproeien/poepen of plassen buiten de bak en krabben aan spullen), angst/agressie (lichaamstaal zoals hoge rug/grote pupillen, geluiden zoals blazen/

grommen en uithalen/bijten naar andere dieren of mensen) en stress (acute stresssignalen, gestreter/nerveuzer en plotseling krabben/poetsen). Op twee momenten hebben de eigenaren de gedragingen gescoord, namelijk nadat de asielkatten één week in huis waren en nadat ze vijf weken in huis waren. In dit artikel beperk ik me tot de belangrijkste uitkomsten.

De huiskat in de rol van gastheer/gastvrouw

Katten zijn van nature solitair levende dieren. Dit wil niet zeggen dat ze niet met andere katten kunnen samenleven in één huis. Maar plotsklaps geconfronteerd worden met vreemde katten in het eigen territorium, is niet een situatie waar iedere huiskat reikhalzend naar uitkijkt. De opvang van asielkatten in huis kan dan ook met stress en gedragsveranderingen bij de huiskat gepaard gaan. Van de 24 huiskatten waren er 9 katten die relatief veel stress ervaarden. Deze katten scoorden hoog op de onderzochte gedragingen en deze scores waren tijdens het tweede meetmoment ook hoger. Vaak was dit het effect van de introductie van de asielkatten in de leefruimte van de huiskat. Deze huiskatten zaten zelf niet lekker meer in hun vel. Er was sprake van overspronggedrag (plotseling krabben of likken) en zij waren ook niet altijd even vriendelijk naar de asielkatten toe. Bovendien trokken ze zich vaak terug of verstopten zich. Ook vermeden ze de ruimten waarin de asielkatten waren. Met als gevolg dat er ook minder contact met de eigenaren was. De overige 15 huiskatten ervaarden weinig tot nauwelijks stress. Het contact met de asielkatten ging hen redelijk tot goed af. Er kon wel eens wat geblazen of gegromd worden maar dat had veelal te maken met het opdringerige gedrag van met name de kittens. Zij willen veel spelen en daar heeft de huiskat niet altijd zin in. Binnen deze groep huiskatten scoorde de helft van de katten helemaal niet op de onderzochte gedragingen. Bij de andere helft van de katten was het opvallend dat deze huiskatten op het tweede meetmoment lager scoorden op de onderzochte gedragingen. Er leek sprake te zijn van gewenning.

Moraal van dit opvangverhaal

- De opvang van asielkatten in een gastgezin is minder stressvol dan de opvang in het asiel;
- Huiskatten in gastgezinnen kunnen stress ervaren door de opvang van asielkatten in huis;
- Voorkom stress voor de asielkatten en de huiskat door de asielkatten in de eerste opvangperiode op een aparte kamer op te vangen;
- Wanneer de asielkatten bij de eigen huiskat geïntroduceerd worden, bouw dit dan rustig en stapsgewijs op en zorg dat de dagelijkse routine van de huiskat zo min mogelijk verstoord wordt;
- Zorg dat er één ruimte van de huiskat niet door de asielkatten bezocht kan worden. Zet hier eten, drinken en een kattenbak neer en zorg dat de huiskat zich hier af en toe kan terugtrekken wanneer daar behoefte aan is;
- Wanneer de stress voor de eigen huiskat te groot is, houd de asielkatten en de huiskat dan volledig gescheiden tijdens de opvangperiode in huis.

Tot slot

Gastgezinnen ervaren vaak veel plezier en voldoening aan de tijdelijke opvang van asielkatten. Deze vorm van tijdelijke opvang is een waardevolle aanvulling op het werk in de asielen. Het is daarom van belang om de stress bij alle katten tot een minimum te beperken zodat de gastgezinnen met plezier hun werk kunnen blijven doen. En zelf ook niet al te veel stress ervaren tijdens de opvangperiode in huis!